

STM:n lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi vankeuslain ja tutkintavankeuslain tupakointia koskevien säännösten muuttamisesta
Viite: VN/12368/2020

Esityksen tavoitteena on estää vankien tupakoinnista tupakoimattomille vangeille ja henkilökunnalle aiheutuvat terveyshaitat. Tupakointia koskevien rajoitusten ja tupakoinnin lopettamisen tukitoimien avulla pyritään edistämään myös tupakoivien vankien terveyttä ja tukemaan tupakoinnin lopettamista vankeusaikana. Esityksen tavoitteena on myös, ettei tupakoinnista aiheudu haittaa vankilan toiminnoille taikka vaaraa järjestykselle ja turvallisuudelle.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Sosiaali- ja terveysministeriö viittaa lausuntopalvelu.fi:ssä antamaansa lausuntoon (15.4.2020) oikeusministeriön arviomuistiosta koskien tupakoinnin järjestämistä vankilassa (VN/14603/2019). Lausunnossaan STM kannatti nyt lausuttavana olevan esitysluonnoksen mukaisesti sitä vaihtoehtoa, että tupakointi suljetuissa vankiloissa kiellettäisiin kokonaan. Tupakointikielto on tärkeää vankien ja henkilökunnan terveyden kannalta. Lisäksi kielto on olennainen vankilan järjestyksen ja turvallisuuden sekä vankilan toimintojen järjestämisen kannalta.

Vankilaa koskevista tupakointirajoituksista on perusteltua säätää vankeuslaissa ja tutkintavankeuslaissa. Esitysluonnos tukee kuitenkin tupakkalain tavoitetta ja on yhdenmukainen tupakkalain linjausten kanssa. Esimerkiksi luonnoksen tupakointikielto kattaa tupakkalain mukaisesti poltettavaksi tarkoitettujen tupakkatuotteiden lisäksi nyt myös poltettavaksi tarkoitettuja kasviperäisiä tuotteita ja sähkösavukkeita.

Esitysluonnoksessa ei säädetä erikseen savuttomien tupakkatuotteiden hallussapidosta, mutta perusteluissa on tuotu esiin se, että savuttomien tupakkatuotteiden hallussapito on eväty vakiintuneesti niiden tarkastettavuuteen liittyvistä syistä.

Kuten esityksessä tuodaan esiin, tupakointikielto edellyttää tupakoinnin lopettamisen tuen järjestämistä vaikuttavaksi todettujen hoitomuotojen (Käypä hoito –suositus) sekä terveydenhuollon ammattilaisten avulla. Tupakointikiellon toteuttaminen ilman vahvaa lopettamisen tukea olisikin kohtuuton vaatimus vangeille. Lisämäärärahatarpeet on huomioitu valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2021, mitä sosiaali- ja terveysministeriö pitää erityisen tärkeänä.

Kansliapäällikkö Kirsi Varhila

Neuvotteleva virkamies Meri Paavola